

Leo Holmgren – piano ja haitari

Pietarsaari kuten koko länsirannikko imuroi musiikillisia vaikutteita Ruotsin puolelta ainakin 40- ja 50-luvuilla. Tämän teki mahdolliseksi se että ruotsalaiset radioaallot ylsivät suhteellisen vaivattomasti täkäläisiin radiovastaanottimiin. Tästä johtuneen pääosin suuri kevyen musiikin ja rytmimusiikin harrastus alueellamme.

Yksi näistä pietarsaarelaisista soittajista aloitti pitkän soittajanuransa jo 50-luvulla, mutta julkaisi vasta vuonna 2015 ensimmäisen oman äänitteensä "[The Music In My Heart](#)". Hän on Leo Holmgren, joka muiden Etelä-Suomeen muuttaneiden soittajien lailla on soittanut monien kuuluisien muusikoiden kanssa, kuuluisissa orkestereissa kuin myös säestäjänä kuuluisille solisteille. Leo kuului myös Sacy Sand Orkesterin vakiokokoonpanoon noin parin vuoden ajan 1960-luvun alussa. Seuraavassa hän muistelee omaa soittohistoriaansa näihin päiviin asti.

- "Svidinabba" perusmurteella sanottuna oli se paikka jonne usein potkukelkalla haitariani kuljetin. Paikan nimi toisella kotimaisella on Kaskiniemi ja siten ehkä tutumpi useimmille keskipohjalaisille. Siitä sitten hiljalleen Sven "Nagu" Nygårdin suuren bändin pianistiksi. Tällä orkesterilla kiersimme keikoilla mm. Vaasassa, joka siihen aikaan oli suurkaupunki verrattuna Pietarsaareen tai Kokkolaan. Erään Vaasan keikan jälkeen kirjoitti Vasabladet hyvin mieliin painuvat sanat keikka-artikkelissaan – Pianistin soolo oli melkoisen mitäänsanomaton kappaleessa "Night and Day"!

Legendaarisista Pietarsaareissa vaikuttaneista muusikoista mainittakoon Kai Heidenberg! Vuonna 1957 tai -58 esiinnyimme hänen nimeään kantaneessa orkesterissa Hotelli

Pohjanhovissa Rovaniemellä kuukauden ajan kuutena iltana viikossa. Kai Heidenberg – piano, Vaasalainen Rainer Norrgård – kontrabasso ja laulu sekä minä – rummut ja haitari. Valssit ja tangot soitin haitaria. Sunnuntai iltapäivisin esiinnyimme muutaman tunnin olutbaarissa, joka sijaitsi Pohjanhovin alakerrassa. Osa yleisöstämme oli kullankaivajia, jotka antoivat riksaa tai tarjosivat juomia, jos tai kun täytimme heidän soittotoiveensa soittamalla suomalaisia rillumarei -kappaleita, kuten ”Rovaniemen markkinoilla”, kuinkas muuten.

Rainer Heseliuksen kvartetin kanssa soitimme tansseissa. Mainittakoon että Heselius soitti rumpuja myös ”Nagun” suurbändissä. Hänen lisäksi kvartettiin kuuluivat Kimmo Isomaa, joka loihti kauniin soinnin tenorisaksofoniinsa, ”Pelle” Svanström – basso ja minä palasin jälleen pianon ääreen, unohtamatta haitaria. Osallistuimme Vöyrillä järjestettyyn orkesterikilpailuun ja voitimme sen, jonka myös paikallislehti Jakobstads Tidning uutisoi artikkelissa ”Heselius voitti Vöyrillä”.

Kiinnostus jazziin oli suuressa suosiossa pikkuruisen Pietarsaaren nuorten soittajien parissa. Sellaiset soittajat kuten Bo Idstam (trumpetti), Ralf Eriksson (pasuuna), Holger ja Kurt Moisio (tenorisaksofoni), Leo Irljala (baritonisaksofoni, myös kontrabasso), kokoontuivat silloin tällöin soittamaan yhdessä. Håkan Andersson (piano) osallistui myös näihin rientoihin kunnes pedagogiset tehtävät alkoivat viedä hänen aikaansa.

Tässä yhteydessä mainittakoon Rex Café, johon paikalliset nuoret kokoontuivat. Sinne tultiin keskustelemaan ja kuuntelemaan paikan jukeboxin tarjoamaa musiikkia. Earl Bosticin Flamingosta tuli varsinainen korvamato. Myös Gerry Mulligan oli suosiossa. Merkille pantavaa oli, että suomenkieliset kuuntelivat mieluummin jotain muuta kuin jazzia. Jazz oli kuitenkin meidän juttu. Tämä johtuu paljolti siitä, että me kuuntelimme Ruotsin radion tarjoamaa ohjelmaa. Sillä on todennäköisesti ollut suuri merkitys myös kuinka me olemme musiikillisesti suuntautuneet eri musiikkityyleihin tällä pienellä alueella pohjanmaan rannikolla. Muuallahan ei Ruotsin Radio kuulunut. Rex Cafélle ja sen henkilökunnalle on annettava tunnustus, koska siellä viihdyimme ja nuorison käyttäytyminen oli kaikin puolin moitteetonta. Siitä he pitivät huolen.

Rainer Heseliuksen jättäessä piskuisen Pietarsaaren astui esiin toinen rumpali, Lasse Löf. Lasse Löfin kvartetti oli kopio Rainer Heseliuksen yhtyeestä. Lasse markkinoi tehokkaasti kvartetiaan. Keikkakilometrejä kertyi runsaasti kierrellessämme Pohjanmaata ristiin rastiin niin ruotsin- kuin suomenkielisillä paikkakunnilla.

Pietarsaarelaisista muusikoista muodostetuista kokoonpanoista voisi myös mainita Timo Miettisen ja Erik Nyrösen kanssa vietetty aika. Timo soitti kontrabassoja ja Erik rumpuja. Meillä oli mahdollisuus soittaa Timon kotona, jossa oli flyygeli. Niinä kertoina yritimme tapilla jazzmusiikkia.

Legendaarisiin soittajakavereihini lukeutuu myös Gunnar Backlund kontrabassoineen. Hänen ja Kimmo Isomaan (tenorisaksofoni) sekä Guy Sandvikin (rummut) kanssa, jota myös Pietarsaaren Chico Hamiltoniksi kutsuttiin, soitimme mm. Kokkolan Seurahuoneella. Se oli sitä aikaa kun Bossa Nova oli muodissa.

Sain myös loistavan tilaisuuden soittaa legendaarisessa Fregatt -ravintolassa, kun hyvä ystäväni Brylle Nylund pyysi minua estradille esittämään muutaman kappaleen. Esitimme mm. Serenade in Blue ja sen tyyppisiä kappaleita. Minä soitin haitaria, Gunnar Backlund

bassoa ja Erik Nyrönen rumpuja, myös ”Jalle” Nylund oli mukana. Viihdyimme toistemme seurassa Bryllen kanssa. Hän kävi usein luonani Satamakadulla, jossa soitimme Jularbo-kappaleita kahdella haitarilla.

Sacy Sand orkesteri Pietarsaaressa 1961. Sacy Sand – lyömäsoittimet ja laulu, Pentti Koski – basso ja laulu, Juhani Okkonen – vibrafoni, Leo Holmgren – hanuri.

Vuonna 1959 otti Sacy Sand Orkesterin kontrabasisti, Pentti Koski yhteyttä ja tiedusteli, josko minulla olisi halukkuutta tulla kokeilemaan soittoa heidän kanssaan. Juuriltaan Kokkolalaisella Sacy Sandilla (Rainer Sandqvist) oli hyvin suosittu tanssiorkesteri, joka oli erikoistunut latalalaisamerikkalaiseen musiikkiin. Tämän myötä oli minun jätettävä jäähyväiset Pietarsaarelle. Meidän lisäksi orkesterissa soitti myös Juhani Okkonen (vibrafoni). Sacy Sand Orkesteri oli kvartetti, haitari/piano, vibrafoni, basso ja rummut. Ohjelmisto sisälsi 99 prosenttisesti laulukappaleita. Seuraavassa on pari muistojen syövereistä poimittua tapahtumaa Sacy Sand Orkesterin ajoilta.

Olimme keikkamatkalla Imatralla ja yövyimme Valtion Hotellissa. Sacyllä oli ruotsinkielinen ystävä, joka asui Imatralla ja tuli hotellille tapaamaan meitä. Sacy esitteli meidät toisillemme ja kertoi että olen kotoisin Pietarsaaresta. Tämä henkilö kysyi minulta oitis

"Jeppiksen" murteella: "Sei di enny tiid i Jakobstad et ja' pa', ty' pa', ha' pa', ho' pa', vi' pa', ni' pa', ti' pa'?"

Sitten sattui tuo surullinen liikenneonnettomuus. Pääsiäisenä 1961 matkasimme pohjoiseen Hämeenlinnantietä. Keli oli huono ja tiellä lumisohjoa. Tienmutkassa mäen päällä kohtaamme auton, joka tulee suoraan kohti samalla ajokaistalla kuin me ja nokkakolari on väistämätön. Keikka-automme oli suuri Ford Courir ja meitä oli kolme etuistuimella. Vibrafonisti Juhani Okkonen istui menosuunnassa oikealla puolella, Pentti Koski ajoi ja minä istuin keskellä. Koska autoissa ei siihen aikaan ollut turvavöitä, paiskauduimme kojelautaa vasten, jonka seurauksena tuli aivotärähdyksiä ja luunmurtumia. Meidät kuljetettiin Hyvinkään sairaalaan. Itse menetin tajuntani välittömästi, Juhani Okkonen meni sokkiin nähdessään veriset kasvonsa perustuspeilistä. Sacy matkusti tapapenkillä ja sai vaikeat lonkkavammat saadessaan orkesterin soittimet ja muun rekvisiitan päällensä. Kuljettajanamme ollut Pentti Koski yritti parhaansa mukaan selvittää tilannetta onnettomuuspaikalla. Illalla kotiin tultuaan hän pyörtyi ja toimitettiin sairaalaan. Siellä todettiin, että häneltä oli katkennut kaksi kylkiluuta.

Kun nuoret miehet ovat sieluaan myöden uppoutuneet rakkaaseen harrastukseensa, josta osalle oli jo muodostunut elinkeino eivät kivut ja säryt pidätelleet sairavuoteella kuukautta, paria pidempään ja niin keikkailua jatkettiin mm. kiertueella, joka ulottui myös Pietarsaaren elokuussa 1961.

- Muutimme takaisin Pietarsaaren vuoden 1962 paikkeilla, Leo jatkaa. – Soittamiselle ja keikkailulle tuli siinä vaiheessa parin vuoden tauko. Palasimme kuitenkin takaisin etelä Suomeen jo 1960-luvun puolivälin paikkeilla ja liityin Pentti Tiensuun orkesteriin, jonka solistina oli Annikki Tähti. Ohjelmistoon kuului paljon tangoa sekä muita Annikin repertuaariin kuuluvia kappaleita kuten Balladi Olavin linnasta, Monrepos jne.

Annikki Tähtien jälkeen soitin jonkin aikaa myös Pietarsaaresta lähtöisin olevan Göran Ödnerin kanssa. Göranin soittimiin kuului saksofonin ohella myös viulu. Tässä orkesterissa soitti trumpettisti "Lill-Jörgen" Petersen, loistava muusikko ja sovittaja, jonka soitinvalikoimaan kuuluu myös viulu. Tango "Jalousie" esitettiinkin sitten kahdella viululla. Ödnerillä oli tapana esitellä kappale näin: – "Soitamme tangon Jalousie, jonka on säveltänyt Jörgenin hyvä ystävä Jacob Gade!"

Seitsemänkymmentäluvulla tuli aika, jolloin soitin Aarno Ranisen yhtyeessä. Aarno oli erittäin musikaalinen. Sävelsi mm. Suomen Eurovision laulukilpailukappaleen Lapponia. Hän lanseerasi itseään laulajana ja kokosi ympärilleen ryhmän, jossa minullakin oli ilo ja kunnia esiintyä maankuulujen basistien ja rumpalien kanssa. Tässä kvartetissa soitti tenorisaksofonia Teuvo Siikasaari, jonka soitossa oli ihana sointi. Hänen idolinsa oli Stan Getz. Huomioon ottaen Suomalainen tanssiyleisö ei ohjelmistomme kuitenkaan ollut ns. kaupallinen vaan sisälsi kosolti "piilo-jazzin" ja bossa novan aineksia kuten Aarnon tulkinnat lauluista "For Once In My Life" ja "The World We Knew" sekä muista näiden tapaisista lauluista osoittivat. Vaikka yleisö ei aina viihtynyt niin orkesterin soittajat tekivät kaikkensa nauttiakseen illasta täysin siemauksin.

Kahdeksänkymmentäluvulla sain tilaisuuden esiintyä orkesterissa, joka soitti "svensktoppen" musaa eli kappaleita, jotka olivat Ruotsin soittolistojen kärjessä. Orkesteri oli Klas Söderholm & Co ja teimme tämän orkesterin kanssa muutaman levyn vuosien

varrella. Ruotsalainen Sundsvallissa juurensa omaava saksofonisti Eije Oscarsson esiintyi kanssamme joitakin vuosia.

En ole elämäni aikana täysin voinut omistautua musiikille vaan se on ollut täysin ns. normaalin päivätyön ohella toinen työ. Pari vuotta sitten nousin oravanpyörästä ja viime aikoina olen ilokseni saanut jälleen palata musiikin pariin. Jazzmusiikki on se, joka on lähinnä sydäntäni. Onnekseni olen saanut uusia yhteyksiä uusien muusikoiden kanssa. Helsingissä, kuten myös uudessa kotikaupungissani Espoossa on paljon tarjontaa jazzrintamalla. Jotkut ravintolat järjestävät säännöllisesti jazziltoja. Työpöydälläni on joitakin projekteja esiintymisineen eri solistien kanssa, joista uusin on Margareta von Bock, jazzlaulajatar.

[Ylläpitäjän lisäyksiä](#) (päivitetty 01.11.2018)

Vuonna 2005 järjesti Vaasalainen ohjelmatoimisto Artisto sävellyskilpailun, johon Leo päätti ottaa osaa. Hänellä nimittäin oli piironginlaatikossaan tähän tarkoitukseen sopiva sävelmä. Lojunut siellä toimeettomana kaikki vuodet varmaan tietäen, että vielä tulee se aika, jolloin siitä on iloa monelle ja etenkin tekijälleen. Tämä on sitten toteutunutkin vaikka ei loppukilpailussa sijoittunutkaan aivan kärkeen. Siitä huolimatta sävelmä sai hyvän vastaanoton. Leo kertoo, että hänen alkuperäinen tarkoituksensa oli suunnata tämä bolero suomenkieliselle kuulijakunnalle. Hän sai kuitenkin palautetta, että suomalaisiksi iskelmä-tai tanssikappaleeksi tästä puuttui suomalaisille kappaleille ominainen melankolia ja että se sopisi sen vuoksi paremmin ruotsinkieliselle kuulijakunnalle. Tämän jälkeen Leo otti yhteyttä Håkan Strengiin, joka ihastui sävelmästä ensi kuulemalta ja teki siihen ruotsinkieliset sanat yhdessä yössä. Kappale sai nimekseen [EN DAG I MAJ](#) ja sen tulkitsee Heléne Nyberg (Nylund). Kappaleen suomenkielinen versio sai nimekseen ON TOUKOKUU ja sen sanoituksesta vastasi Henri Björklöf. Tämä versio löytyy Martti Metsäkedon Tanssiorkesterin vuonna 2008 julkaistulta levyltä TAAS TANSSITÄÄN.

Lisäksi voidaan mainita osallistumiset keskipohjalaisia lähellä olevissa tapahtumissa Kokkolan Talviharmonikka vuonna 2010 ja Luodossa (Larsmo) järjestetyssä Föusjazzissa vuonna 2011. Kummassakin tilaisuudessa oli säestettävänä solistina Monica Aspelund. Talviharmonikan tapahtuma oli nimeltään ”En afton med Monica Aspelund” ja orkesterin muodostivat Leo Holmgren – haitari, Mats Granfors – piano, Marcus Söderholm – kontrabasso sekä Stefan Brokvist – rummut. Luodon keikalla orkesteri esiintyi nimellä Leo Holmgren Trio ja sen kokoonpano oli Leo Holmgren – piano, Ilkka Hanski – kontrabasso sekä Jussi Turhala – rummut. Vieraillevina artisteina esiintyivät lisäksi Rolf Wallendal – terorisaksofoni sekä Jonte Fagerhed – trumpetti. Ainakin Luodon esitys taltioitiin paikallistelevision toimesta.